

Vymahatelnost osobní odpovědnosti za způsobenou škodu Návrh legislativního řešení

Zcela novým institutem je navrhovaná možnost, aby skupina nejméně tří členů zastupitelstva uplatnila nárok územně samosprávného celku vůči třetím osobám namísto starosty/primátora nebo hejtmána. Cílem této úpravy je vyřešit případ, kdy se zájmy starosty/primátora nebo hejtmána otcnou v rozporu se zájmy územně samosprávného celku a územně samosprávný celek nemá "kým" svůj nárok uplatnit.

Druhým principem je zavedení veřejné kontroly nad tím, kdo z jednotlivých volených zástupců a jakým způsobem hlasoval při rozhodování v kolektivních orgánech územně samosprávného celku, neboť údaj o tom není v současné době povinnou náležitostí zápisů z takových jednání. Jmenovité zaznamenávání hlasování bude v případě zastupitelstva na požádání kteréhokoli zastupitele, v případě rady povinně vždy.

5.4.1 Návrh novely zákona č. 128/2000, o obcích

(Uvádíme novelou dotčené paragrafy v úplném znění s tučně vyznačenými navrženými změnami. Analogické návrhy pro novelizaci zákona o krajích a zákona o hl. m. Praze naleznete na konci pracovního sešitu v celkovém znění návrhu novely.)

§ 38

(1) Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede evidenci svého majetku.¹⁴⁾

(2) Majetek obce musí být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy,¹⁵⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Obec nesmí ručit za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma

- a) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
- b) závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí,
- c) těch, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- d) těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi, krajem nebo kraji nebo státem přesahuje 50 %,
- e) bytových družstev,
- f) honebních společenstev.

(4) Právní úkony učiněné v rozporu s ustanovením odstavce 3 jsou od počátku neplatné.

(5) Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně.

(6) Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.

(7) Obec je povinna trvale sledovat, zda dlužníci včas a řádně plní své závazky, a zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku z nich vyplývajících práv.

(8) Skupina nejméně tří členů zastupitelstva je oprávněna jménem obce uplatňovat vůči třetím osobám veškeré nároky obce vyplývající z občanskoprávních, pracovněprávních a

obchodněprávních vztahů u soudu nebo jiného orgánu, jakož i činit právní úkony, které možnost uplatnění nároku u soudu nebo jiného orgánu podmiňují nebo jsou činěny v rámci takového probíhajícího řízení, a to nejdříve po uplynutí dvou měsíců od doručení písemné výzvy obci k uplatnění takového nároku nebo učinění právního úkonu, jestliže takový nárok nebyl již uplatněn nebo právní úkon učiněn. V dalším řízení pak mohou činit úkony jen společně ti členové zastupitelstva, kteří řízení zahájili, a tito členové zastupitelstva jsou zároveň zástupci obce pro doručování písemností, a zanikl-li mandát kteréhokoli z nich, zbývající členové zastupitelstva, kteří řízení zahájili, a zanikl-li mandát všech členů zastupitelstva, kteří řízení zahájili, opatrovník, kterého soud obci ustanoví.

(9) Obec je povinna uhradit členům zastupitelstva, kteří podali žalobu podle odstavce 8, náklady účelně vynaložené na vedení sporu, a to v případě, že žaloba byla úspěšná alespoň v základu věci a jestliže o to členové zastupitelstva, kteří podali žalobu, požádali. Tato náhrada se poskytne maximálně ve výši, v jaké byla obci přiznána soudem nebo by mohla být soudem přiznána, kdyby žaloba byla plně úspěšná.

§ 95

(1) O průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. **Na návrh kteréhokoli člena zastupitelstva musí zápis obsahovat rovněž údaj o tom, kdo a jak hlasoval. Návrh je třeba učinit nejpozději před započatím hlasování.**

(2) Zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí **a zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup po vyloučení těch informací, které jsou před zveřejněním chráněny podle zvláštních právních předpisů^{30a)}.** O námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.

§ 101

(1) Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné. Rada obce může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce a jiné osoby.

(2) Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů; k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.

(3) Rada obce pořizuje ze své schůze zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. V zápise se vždy uvede počet přítomných členů rady obce, schválený pořad schůze rady obce, průběh a výsledek hlasování, **včetně údaje o tom, kdo a jak hlasoval,** a přijatá usnesení. Zápis ze schůze rady obce musí být pořízen do 7 dnů od jejího konání. O námitkách člena rady obce proti zápisu rozhodne nejbližší schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce musí být uložen u obecního úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce **a zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup po vyloučení těch informací, které jsou před zveřejněním chráněny podle zvláštních právních předpisů^{30a)}.**

(4) Rada obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání rady obce.

5.4.2 Výklad navrhovaných změn v zákoně o obcích

³ ^{0a)} zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

³ ^{0a)} zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

K § 38 odst. 8 a 9

Skupině nejméně tří členů zastupitelstva je dána možnost uplatňovat jménem obce její soukromoprávní nároky vůči třetím osobám a činit hmotně právní úkony s tím související (např. učinit předžalobní výzvu, vytknout vady věci apod.), a to za podmínky předchozího učinění výzvy obci. Je vyřešena výlučnost jednání jménem obce tak, aby nenastaly pochybnosti o tom, kdo je v určitý moment oprávněn jménem obce jednat. Jednají-li jménem obce členové zastupitelstva, doručují se veškeré písemnosti určené obci jim. Náklady řízení platí členové zastupitelstva, kteří řízení zahájili, avšak v případě úspěšného završení sporu jim přísluší náhrada.

K § 95 a § 101

K návrhu člena zastupitelstva musí zápis ze zasedání zastupitelstva obsahovat rovněž údaj o tom, kdo a jak hlasoval. Tento návrh musí být učiněn nejpozději před započítím hlasování. Při zasedání rady je jmenovité zaznamenávání hlasování povinností ze zákona. Zachycením informace o hlasech nebo zdržení se hlasování jednotlivými členy zastupitelstva a rady je posílena osobní odpovědnost každého hlasujícího za případný střet zájmů nebo podle okolností škodu, kterou obec přijetím určitého rozhodnutí případně utrpí. Zápis ze zasedání zastupitelstva i rady má být rovněž zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup s odkazem na výjimky podle zákona č. 106/1999 Sb.